

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: PB-14Ps/3/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3722201070
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Libor Kysucký
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2023:3722201070.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín sudca Mgr. Libor Kysucký v konaní o spôsobilosti A. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX A., zastúpeného Mgr. Marekom Mižákom, vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Trenčín, na právne úkony o návrhu Mesta Púchov so sídlom Štefánikova 821/21, 020 01 Púchov, IČO 00 317 748, za účasti Okresnej prokuratúry Považská Bystrica takto

rozhodol:

Súd o b m e d z u j e spôsobilosť A. B., nar. X.X.XXXX na právne úkony tak, že tento nie je spôsobilý uzatvárať kúpne zmluvy, ktorých predmetom je nehnuteľná vec alebo byt alebo nebytový priestor, darovacie a akékoľvek iné zmluvy, ak ich predmetom je nehnuteľná vec alebo byt alebo nebytový priestor, zmluvy o zriadení záložného práva, kúpne zmluvy, ktorých predmetom je hnuťelná vec, darovacie a akékoľvek iné zmluvy, ktorých predmetom je hnuťelná vec, nájomné a podnájomné zmluvy, dohody o ručení, robiť ručiteľské vyhlásenia, preberať dôchodok, iné dávky a finančnú hotovosť, zmluvy o úvere, zmluvy o pôžičke, nakupovať tovar na splátky, pracovné zmluvy, zmluvy o preprave, samostatne konať pred notárskymi úradmi, orgánmi štátnej správy a miestnej samosprávy, súdmi a inými inštitúciami, rozhodovať o svojom trvalom a prechodnom pobyte, dať informovaný súhlas podľa zákona č. 576/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov a nakladať samostatne s finančnou hotovosťou vo výške prevyšujúcej sumu 20 € mesačne.

Súd u s t a n o v u j e D. B., nar. XX.XX.XXXX za opatrovníka pre A. B., nar. XX.XX.XXXX v časti, v ktorej bol obmedzený na spôsobilosti na právne úkony.

Ustanovený opatrovník D. B., nar. XX.XX.XXXX je p o v i n ň ý raz do roka podávať súdu správu o hospodárení s majetkom opatrovanca a dvakrát do roka podávať súdu správu o opatrovancovi.

Trovy konania p l a t í štát.

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal, aby súd obmedzil spôsobilosť A. B. na právne úkony. Navrhovateľ tvrdil, že:

- A. B. žije spolu so svojimi rodičmi a mladším bratom v staršom rodinnom dome, ktorého nie sú majiteľmi. Nikto z rodiny nepracuje, príjmom je starobný dôchodok otca E. B., príspevok na opatrovanie manžela, ktorý poberá D. B., a invalidný dôchodok syna A.. Najmladší syn D. je bez príjmu

- sociálna situácia v domácnosti je veľmi nepriaznivá, nakoľko členovia rodiny sa nedokážu o seba postarať, a navrhovateľ predpokladá, že môžu trpieť psychickým ochorením. Nezvládajú starostlivosť o seba, ani o domácnosť, ktorá je špinavá a kde žijú spolu aj s domácimi zvieratami - psi a mačky. Hygiena členov domácnosti je na veľmi nízkej úrovni.

- v niektorých smeroch si neuvedomujú následky svojho konania a ohrozujú sami seba, napr. v prípade, keď chlapci spolu s matkou odrezali pripojenú prívodnú hadicu od plynového sporáka, lebo ho chceli odvieť do zberu a napokon tam museli zasahovať hasiči
- A. B. je liečený v Psychiatrickej ambulancii MUDr. Antona Puchoňa s diagnózou ľahká mentálna retardácia s poruchami správania a Akútna psychotická porucha
- A. B. navštevoval Špeciálnu základnú školu v A. a neskoršie sa vyučil za záhradníka. V tejto profesii nikdy nepracoval a nebol zamestnaný ani u iného zamestnávateľa.
- v súčasnosti je A. B. poberateľom invalidného dôchodku zo sociálnej poisťovne v sume 187,70 €
- mnohí občania sa sťažujú na nevhodné a obťažujúce správanie p. B., ktoré vzbudzuje verejné pohoršenie a je smerované predovšetkým k dievčatám a mladým ženám. Tieto obťažuje tým spôsobom, že im píše zaľúbené listy, ktoré im vhadzuje do poštových schránok alebo do dvora, a vyhlasuje, že sa ide s dievčaťom oženiť.
- často bol videný na zastávke autobusu v smere do a z A. F., kde čakával na ženu, ktorú pravdepodobne obdivoval, a jeho správanie vykazovalo znaky nepriameho obťažovania
- viackrát sa dostal v meste do bytových domov, kde ženám, ktoré si vytipoval, dával pred dvere kvety, ktoré vytiahol zo smetného koša miestneho kvetinárstva. Obyvatelky sa sťažovali a situáciu musela opakovane riešiť mestská polícia s tým, že ho pod nátlakom z domu vyviedla.
- MUDr. Jana Anđelová konštatovala, že muž trpí duševnou chorobou a bolo by potrebné umiestniť ho v centre sociálnych služieb, ktoré poskytuje starostlivosť dospelým občanom so zdravotným postihnutím, ktorým sú aj duševné poruchy a poruchy správania
- A. B. trpí falošnými predstavami, že je príslušníkom kriminálnej polície. Nakúpil si veľa kníh o tejto problematike, pozerá filmy na túto tému a v predstavách absolvoval výcvik. „Vyzbrojuje sa“ detskou hračkou - pištoľou, putami a obuškou - tonfou, ktoré nosí pod policajnou vestou.
- vzhľadom na to, že menovaný nie je schopný samostatne vyhodnotiť následky svojho konania a viesť plnohodnotný život, Mesto Púchov sa rozhodlo začať konať vo veci obmedzenia na právne úkony a umiestnenia A. B. v zariadení sociálnej starostlivosti, kde bude mať celodennú starostlivosť a dohľad nad zdravotným stavom a dodržiavaním liečebného režimu
- A. B. je odkázaný na dohľad a vedenie inou osobou, a to najmä v oblasti finančného hospodárenia, v úradnom styku, pri rozhodovaní o potrebe psychiatrickej liečby, celkovo aj v náročnejších sociálnych interakciách (č.l. 2).

2. Navrhovateľ ako dôkaz predložil lekársku správu, potvrdenie úradu práce, potvrdenie o výške dôchodku, správu o priestupkoch a fotografie.

3. A. B. uviedol, že si návrh prečítal a aj s ním súhlasí, aj nie. Nesúhlasí s ním v podstate z dôvodu, že by bol radšej pri rodičoch. Je pravdou, že niekedy býva v domácnosti rodičov hladný. Ak by mama alkohol nekupovala, tak by povedal, že sa aj o neho stará. V poslednom čase sa už o priazeň žien nechádza. Keď to robil, tak naozaj písal listy a nosil kvety G., ktorá je skutočne vydatá. A je skutočne pravdou, že otec tejto G. mu dohovárал, pričom na tieto dohovárania reagoval tak, že sa prestal ľube dvoriť. Okrem tejto G. sa dvoril asi ešte ďalším piatim ženám. Je skutočne pravdou, že on chodí tak, že so sebou nosí hračkársku zbraň a tonfu. Žije z invalidného dôchodku, pričom nevie uviesť, z akého dôvodu mu Sociálna poisťovňa vypláca invalidný dôchodok. Tento jeho invalidný dôchodok je vo výške 130 € mesačne, niekedy aj 400 €. Za tieto peniaze si kupuje knihy a jedlo. Nemá žiadne zdravotné problémy. Je ale pravda, že chodieval k psychiatrovi, ktorý je tiež lekárom, pričom ale názov choroby, na ktorú trpí, on uviesť nevie, nakoľko predsa nie je lekárom (č.l. 52). Znalecký posudok MUDr. Čapkovej Ľubice mu doručený bol, pričom on sa k tomuto posudku nechce žiadnym spôsobom vyjadriť.

4. A. B. ako dôkaz predložil návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich spáchanie trestných činov

5. Procesný opatrovník A. B. s návrhom súhlasil a ďalej uviedol, že z výsledkov znaleckého dokazovania vyplynulo, že pán A. B. nie je schopný primerane reagovať v sociálne náročnejších a jemu neznámych situáciách. Je ľahko ovplyvniteľný a manipulovateľný. Jeho rozumové schopnosti zodpovedajú veku 9 – 12-ročného dieťaťa. Aj vzhľadom na to, čo uviedol krajský súd, t.j. že v každom prípade je potrebné z objektívneho hľadiska posudzovať, či daná osoba je schopná uskutočňovať konkrétne právne úkony, sa s ohľadom na vykonané dokazovanie javí, že pán A. B. nie je schopný vykonávať takmer žiadne právne úkony. Preto súhlasí s návrhom na jeho obmedzenie na spôsobilosti na právne úkony, a to

v takom rozsahu, ako to bolo aj v prvom, neskôr zrušenom rozsudku. Vzhľadom na udelenie súhlasu jeho brata s opatrovníctvom žiada, aby súd ustanovil za opatrovníka A. B. jeho brata.

6. Prokurátorka Okresnej prokuratúry Považská Bystrica s návrhom súhlasila. Ďalej uviedla že, na pojednávaní dňa 6.9.2023 sa v priebehu výsluchu posudzovaného mali možnosť presvedčiť o spôsobe jeho života, jeho schopnosti komunikovať a odpovedať na nepredvídateľné otázky a jeho názory na riešenie rôznych životných situácií. Zo svedeckých výpovedí nepochybne vyplývalo, že A. B. nedokáže samostatne nakladať s finančnými prostriedkami, podávať návrhy, príp. podania, ktoré sú prejavom jeho duševného ochorenia. Rovnako z oboch znaleckých posudkov vyplýva, že A. B. trpí duševnou poruchou, ktorá má trvalý charakter a nie je vyliečiteľná. Táto porucha neumožňuje, aby mohol racionálne hodnotiť a posudzovať objektívnu realitu v jej komplexných a zložitých situáciách. S prihliadnutím na individuálne pomery A. B. ako aj na sociálnu stránku prostredia, v ktorom žije, doporučuje návrhu na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony vyhovieť, nakoľko je to v záujme A. B.. Pokiaľ ide o osobu opatrovníka, súhlasí s tým, aby mu bol ustanovený jeho brat.

7. Súd považuje (znaleckým posudkom č. 38/2022 znalca MUDr. Antona Puchoňa) za preukázané, že A. B. trpí Paranoidnou schizofréniou a ľahkou mentálnou retardáciou s poruchami správania. Uvedené psychické poruchy majú trvalý charakter a nie sú vyliečiteľné. Paranoidná schizofrénia u A. B. závažným spôsobom stigmatizuje a zasahuje jeho osobnosť, hlboko narúša jeho psychické funkcie ako je hodnotenie reality, vnímanie sveta, štruktúra a obsah myslenia, intenzívne ovplyvňuje jeho konanie v zmysle chorobných motivácií. Aj napriek liečbe sú naďalej prítomné schizofrénne symptómy. Pretrvávajú závažné poruchy vnímania sveta v zmysle paranoidných bludov, chorobné motivácie bez schopnosti racionálnej a vôľovej korekcie, hodnotenie reality ho u neho hrubo narušené, nedokáže analyzovať bežné situácie a hodnotiť význam udalostí, je neustále ponorený do svojho vnútorného autisticko-dereistického sveta. V dôsledku duševných porúch nie je spôsobilý uzatvárať kúpne zmluvy, ktorých predmetom je nehnuteľná vec alebo byt alebo nebytový priestor, darovacie a akékoľvek iné zmluvy, ak ich predmetom je nehnuteľná vec alebo byt alebo nebytový priestor, zmluvy o zriadení záložného práva, kúpne zmluvy, ktorých predmetom je hnutelná vec, darovacie a akékoľvek iné zmluvy, ktorých predmetom je hnutelná vec, nájomné a podnájomné zmluvy, dohody o ručení, robiť ručiteľské vyhlásenia, preberať dôchodok, iné dávky a finančnú hotovosť, zmluvy o úvere, zmluvy o pôžičke, nakupovať tovar na splátky, pracovné zmluvy, zmluvy o preprave, samostatne konať pred notárskymi úradmi, orgánmi štátnej správy a miestnej samosprávy, súdmi a inými inštitúciami, rozhodovať o svojom trvalom a prechodnom pobyte, dať informovaný súhlas podľa zákona č. 576/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov a nakladať samostatne s finančnou hotovosťou vo výške prevyšujúcej sumu 20 € mesačne.

Súd považuje (znaleckým posudkom č. 36/2023 znalkyne MUDr. Ľubice Čapkovej) za preukázané, že psychomotorické tempo má A. B. primerané. Myslenie v tempe spomalené, bradypsychické, koherentné (súvislé), nevýpravné, obsahovo chudobné, stereotypné, ťažkopádne, prítomné obsahové poruchy myslenia, erotomanické a megalomanické obsahy bludného charakteru (ženy ho mali rady, lebo sa na neho usmievali, G. ho aj pobožkala, chce byť kriminalista, chce sa prihlásiť do školy do F...). Poruchy vnímania v zmysle ilúzií a halucinácií neboli manifestné. Anamnesticky paticky (chorobne) motivované správanie, pod vplyvom erotomanických a megalomanických bludných obsahov v myslení (obťažovanie žien v bludnom presvedčení, že ho milujú, vypisovanie ľúbostných listov, nosenie kvetov a darčiekov ženám, do ktorých bol zamilovaný, ozbrojovanie sa hračkárskou pištoľou, putami, nosenie policajnej vesty na verejnosti, napomínanie dílerov drog a pod.). Myslenie simplexné, konkrétne, nedostatočne rozvinutá schopnosť abstraktného a logického myslenia, neschopnosť logického usudzovania, úsudok deficitný, neschopnosť anticipovať následky svojho správania, nie je schopný poučiť sa z predchádzajúcich skúseností a korigovať svoje správanie. Emotivita simplexne vrstvená, vyššie city etické, estetické a sociálne deficitné, emotivita plochá, nálada eutýmna, bez patickej modality v zmysle depresie, či mánie. Intelekt inferiórny, v pásme ľahkej mentálnej retardácie, kognitívny deficit, mnestické poruchy zodpovedajúce intelektu, informačný fond chudobný, neovláda matematické operácie s prechodom cez desiatku. Jeho pozornosť je ľahko rozptýliteľná, pozornosť narušená vo všetkých zložkách, v koncentrácii, tenacite a distribúcii. Osobnosť simplexná, nediferencovaná, infantilná, emočne a sociálne nezrelá, mentálne retardovaná, v rámci mentálnej retardácie narušená súdnosť, sebakritičnosť, absentuje logický úsudok, nie je schopný adekvátne postihovať základné spoločenské konvencie, morálne a právne normy spoločnosti. V anamnéze poruchy správania v oblasti nadväzovania erotických vzťahov, narušené hodnotenie reality, fantazijné prežívanie. Vo svojom známom prostredí používa naučené stereotypy a riešenia, nie je schopný primerane reagovať

v sociálne náročnejších a jemu neznámych sociálnych situáciách, nie je schopný diferencovať dôležité fakty a skutočnosti od nepodstatných. Nie je schopný sám sa postarať o svoje osobné veci, je ľahko ovplyvniteľný a manipulovateľný, je zvýšené riziko jeho zneužitia. Je odkázaný na ochranu spoločnosti. Absentuje nozognózia, teda uvedomovanie si chorobnosti svojho stavu. V oblasti návykových látok nebola zistená symptomatológia syndrómu závislosti od alkoholu, ani žiadna iná látková, ani nelátková závislosť. Na základe štúdia spisového materiálu, zdravotnej dokumentácie a vlastného psychiatrického vyšetrenia dospela k záveru, že posudzovaný A. B. trpí duševnou poruchou v pravom slova zmysle, ktorá nie je len prechodná, a to Paranoidnou schizofréniou a Ľahkou mentálnou retardáciou s významnou poruchou správania a s potrebou liečby (podľa staršej klasifikácie v pásme debility). Schizofrénia je závažné psychotické ochorenie, charakterizované významnými poruchami v oblasti myslenia, vnímania, emócií, chovania, kognitívnych funkcií a spôsobuje významnú sociálnu a pracovnú dysfunkciu (ako je práca, interpersonálne vzťahy, starostlivosť o seba zreteľne pod úrovňou dosiahnutou pred začiatkom ochorenia). Najčastejšie prebieha chronicky a obvykle prináša postihnutému jedincovi výrazné postihnutie nielen v oblasti psychického zdravia, ale aj v oblasti sociálnej a profesijnej. Prejavuje sa pozitívnymi príznakmi (bludy, halucinácie, uvoľnené asociácie, poruchy chovania), negatívnymi príznakmi (oploštenie emotivity a afektu, citové a sociálne stiahnutie, ochudobnenie reči, oslabenie vôle, anhedónia- neschopnosť prežívať radosť, poruchy abstraktného myslenia) a kognitívnymi príznakmi (postihnutie pracovnej pamäti, pozornosti, exekutívnych funkcií, reči a motoriky). Narušenie postihuje väčšinu základných funkcií, ktoré poskytujú človeku pocit osobitosti, jedinečnosti a kontroly. Bludné obsahy v myslení ovplyvňujú myšlienky alebo činy postihnutého človeka často bizarným spôsobom, spôsobujú skreslenie alebo deformáciu úsudku. Pri paranoidnej schizofrénii dominujú relatívne stále paranoidné bludy, chorobné dominujúce myšlienky alebo vzťahovačné bludy. Ľahká mentálna retardácia u posudzovaného predstavuje vrodenú psychickú poruchu, ktorá sa prejavuje od narodenia oneskorovaním rozumového vývinu, s nedostatočným rozvojom jeho intelektu, osobnosti, má zníženú schopnosť adaptácie a zníženú schopnosť orientovať sa vo svojom životnom a sociálnom prostredí. Jeho rozumové schopnosti zodpovedajú mentálnemu veku 9 – 12-ročného dieťaťa. Obvinený má zníženú schopnosť adaptability, teda zníženú schopnosť konať na úrovni svojho biologického veku a v rámci danej kultúrnej normy. Má narušené kognitívne (poznávacie schopnosti) - myslenie, schopnosť komunikácie, sociálneho kontaktu, sebestačnosti a nezávislého života, praktických zručností, schopnosť systematicky pracovať. Od narodenia zaostával jeho psychomotorický vývoj, hlavne vývoj reči, v školskom veku bol vzdelávaný v špeciálnej škole. Je zvýšene sugestibilný, ľahko ovplyvniteľný, nedostatočne anticipuje následky svojho správania. Znaleckým psychiatrickým vyšetrením dospela k rovnakému záveru ako MUDr. Puchoň Anton v znaleckom posudku č. 38/2022 zo dňa 23.07.2022, a to konkrétne, že A. B. trpí závažnou duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodná, Paranoidnou schizofréniou v komorbidite s Ľahkou mentálnou retardáciou s významnou poruchou správania a s potrebou pozorovania alebo liečby. V dôsledku týchto duševných porúch, posudzovaný nie je schopný robiť žiadne právne úkony. A. B., nar. X.X.XXXX trpí trvalou duševnou poruchou, Paranoidnou schizofréniou a Ľahkou mentálnou retardáciou. V dôsledku Paranoidnej schizofrénie v komorbidite s Ľahkou mentálnou retardáciou A. B., nar. X.X.XXXX nie je schopný robiť žiadne právne úkony. Súd považuje (výsluchom svedka E. H.) za preukázané, že svedok pána B. pozná od doby, keď bol malým chlapcom. Bol totiž kamarát jeho otca a častokrát sa s jeho otcom stretol práve v prítomnosti pána B.. Už v tom čase si uvedomoval, že on má nejaké zdravotné problémy. Postupom času začal registrovať, že pán B. hádže za plot, ktorý je postavený okolo jeho domu v B. I., tašky s listami, kde písal v podstate text: „G., ľúbim Ťa.“ J. G. je prítom dcéra svedka, má XX rokov a je vydatá. Ale práve vzhľadom na to, že pána B. poznal a vedel, že má akési zdravotné problémy, z tohto prehadzovania listov si nerobil ťažkú hlavu a osobe, ktorá sa starala o dom počas jeho neprítomnosti v I. povedal, aby tieto listy jednoducho hádzala do koša. Situácia sa však zmenila vtedy, keď zistil, že pánovi B. nestačí hádzať tieto listy cez plot, ale dokonca on osobne preskočí plot, aby sa dostal priamo k dverám domu a tam predmetný list zanechal. Vzhľadom na takúto zmenu správania nadobudol dojem, že pravdepodobne jeho choroba sa nejakým spôsobom zhoršila, a začal mať strach z pána B., keď už tento preskakoval plot do jeho domu. Pokiaľ ide o reakciu jeho dcéry na listy od pána B., tieto listy spôsobili to, že dcéra obmedzila chodenie do predmetného domu v I. a začala tam chodiť iba v tom čase, keď tam bol prítomný aj jej manžel. Svedkova dcéra má už vlastné deti, a to vo veku XX a XX rokov, s ktorými tiež chodievala do predmetného domu v I.. Keďže je dlhodobý priateľ otca pána B., keď bol v I., navštevoval ho. Tieto návštevy prebiehali tak, že pán B. ho nikdy nepustil k sebe domov, ale išli do reštaurácie na kávu a pod. Pri jednom takomto stretnutí, keď bol pán B. ešte mobilný, tak sa mu zmienil, že ak by sa o seba nepostaral, že by bol hladný, pričom práve prítom toto postaranie spočívalo v tom, že on si objednal a najedol sa v reštaurácii. Zjavne však, keď už postupom času prestal byť mobilný, stratil túto možnosť najesť sa v reštaurácii,

a pravdepodobne preto veľmi schudol. On vzhľadom na správanie pána B. podal na neho 3 trestné oznámenia. Tieto trestné konania sa však skončili tým, že prokuratúra mu oznámila, že vzhľadom na to, že pán B. je chorý, trestné konania nie je možné vykonať. Nemá dojem, že by otec pána B. mal nejaké psychické problémy. Tieto jeho zdravotné problémy boli iba fyzického rázu.

Súd považuje (výsluchom svedkyne D. B.) za preukázané aj to, že svedkyňa rada varí sáčkové polievky z Kauflandu. Syna vidí v pojednávačke prvý raz cca až po jednom roku. Syna nenavštívila v nemocnici z dôvodu, že sa bojí, že pri cestovaní by zablúdila. Pokiaľ ide o hospodárenie A., vie len toľko, že pre invalidný dôchodok chodieval spolu so svojím bratom, pričom tento jeho brat má A. bankomatovú kartu. Vie o tom, že jej syn posielal zaľúbené listy rôznym ženám, konkrétne že tieto hádzal za plot, a že ona mu hovorila, aby toto nerobil, ale on ju nechcel poslúchnuť. Nie je pravdou, že by K. H. zbil A. B., že toto asi vymyslel jej brat – pán G. J., ktorý robí peklo. Jej syn sa o seba vie postarať, veď si vie aj navariť – konkrétne si varil zemiakové placky. Nie je pravdou, že by jej syn išiel do centra sociálnych služieb nasilu. Ona má dôchodok okolo 500 €, pričom nevie, či je to aj vdovský, aj jej starobný dôchodok.

Súd považuje (výsluchom svedka K. H.) za preukázané aj to, že svedok u A. B. nikdy nebadal násilnícke správanie. A. B. je pritom taký uzatvorenejší typ. Je ale pravdou, že pán A. B. sa často obliekal do vesty a nosil so sebou tonfu a aj atrapu pištole. On má vzhľadom na takého jeho správanie obavu, že napr. v banke by ho mohli aj zastreliť. Vie z rozprávania A. B. o tom, že A. išiel do F., aby ho zobrali do policajného zboru, a keď sa vracali, sprievodca ich z vlaku vyhodil a A. B. tak do A. z J. išiel pešo. Motívom, prečo pomáhal A. B. a nakoniec aj jeho otcovi napr. pri návštevách lekára alebo úradoch, bolo to, že pred časom kúpil od otca A. B. dom a pozemok. Pre matku A. B. je prioritné pripravovať jedlo pre psa a mačky, pričom má podozrenie, ktoré vyjadril aj v podanom trestnom oznámení, že matka A. B. nechala svojho manžela umrieť od hladu. Vie o tom, že keďže si A. kupoval rôzne knihy, prostriedky z invalidky boli za deň, dva fuč. Otec p. B. chodieval dokonca žobrať, a to spolu s A. B., a to zjavne z toho dôvodu, že peniaze, ktoré mal z dôchodku, mu zjavne brali jeho ostatní rodinní príslušníci. Raz sa mu dokonca stalo, že prišiel na návštevu za týmto pánom, a našiel ho, ako má vložené v ústach mince, čo svedkovi vysvetlil tým, že to urobil preto, aby mu tie peniaze nezobrali jeho rodinní príslušníci.

Súd považuje za preukázané aj to, že A. B. je poberateľom invalidného dôchodku vo výške 187,70 € mesačne.

Súd považuje za preukázané aj to, že:

- dňa 13.7.2022 L. I. polícii oznámila, že p. B. ju obťažoval
- dňa 28.3.2022 oznamovateľka polícii uviedla, že sa bojí ísť domov, lebo pri dome č. XXXX sa pohybuje p. B.
- dňa 23.3.2022 p. A. polícii oznámil, že p. B. sa voľne pohybuje po bytovke č. XXXX, čím vzbudzuje obavy obyvateľiek domu
- dňa 10.11.2021 bola p. B. uložená bloková pokuta 10 € za priestupok (č.l. 97).

Súd považuje za preukázané aj to, že dňa 9.3.2022 bola p. B. uložená bloková pokuta 10 € za to, že na ruke mal reflexný pruh s nápisom Polícia.

Súd považuje za preukázané aj to, že p. B. bolo v konaní sp.zn. 12Nt/4/2003 uložené ochranné ústavné psychiatrické liečenie – a to v súvislosti s nebezpečným prenasledovaním G. M. a B. B..

8. Súd vykonal listinné dôkazy uvedené v odseku 2, oboznámil sa so spisom sp.zn. 12Nt/4/2023, vykonal výsluchy svedkov a znalecké dokazovanie a z týchto dôkazov aj vychádzal.

Pokiaľ ide o znalecký posudok MUDr. Puchoňa, súd ho považoval za hodnoverný. V konaní totiž nevyšlo najavo, že by znalec mal k p. B., k Mestu Púchov alebo k inej zúčastnenej osobe nejaký vzťah (či už pozitívny alebo negatívny) – a súd teda vychádzal z toho, že závery znalca založené nielen na vyšetrení p. B., ale aj na základe dlhoročného štúdia medicíny znalcom a na dlhoročných praktických skúsenostiach znalca s liečbou duševných chorôb, sú správne.

Správnosť záveru znalca pritom nespochybňuje ani tá skutočnosť, že pri vyšetrení p. B. bol prítomný aj K. H. – ako totiž znalec vysvetlil, povinnou súčasťou vyšetrenia je aj heteroanamnéza - t.j. získanie informácií o pacientovi od iných osôb (viď č.l. 182).

Pokiaľ ide o znalecký posudok MUDr. Čapkovej, súd ho považoval za hodnoverný. V konaní totiž nevyšlo najavo, že by znalkyňa mala k p. B., k Mestu Púchov alebo k inej zúčastnenej osobe nejaký vzťah (či už pozitívny alebo negatívny) – a súd teda vychádzal z toho, že závery znalkyne založené nielen na vyšetrení p. B., ale aj na základe dlhoročného štúdia medicíny znalkyňou a na dlhoročných praktických skúsenostiach znalca s liečbou duševných chorôb, sú správne.

Pretože v konaní nevyšlo najavo, že by svedkovia E. H. a K. H. mali zlú reputáciu (t.j. že by sa napr. pohybovali v kriminálnom prostredí) alebo že by mali záujem na výsledku tohto sporu alebo že by mali nejaký osobitný vzťah k účastníkom, súd uveril ich výpovedi.

Podľa § 10 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pobaví spôsobilosti na právne úkony. Ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

9. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že A. B. trpí duševnými poruchami - Paranoidnou schizofréniou a ľahkou mentálnou retardáciou s významnou poruchou správania s potrebou pozorovania alebo liečby, ktoré nie sú len prechodné (prítomnosť týchto duševných porúch bola pritom preukázaná v 2 znaleckých posudkoch) – a je teda splnený základný predpoklad na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony.

Z vykonaného dokazovania je pritom zrejmé aj to, že horeuvedené duševné poruchy vedú k tomu, že XX-XXXXX A. B. na verejnosti viditeľne nosí hračkársku zbraň (č.l. 194), vchádza na cudzie (oplotené!) pozemky za účelom vyznania lásky vydatej žene (č.l. 192), napomenul osobu, ktorú považoval za drogového dílera (č.l. 39), svoj nízky invalidný dôchodok míňa na kytice a drahú odbornú literatúru (č.l. 192) a žobre (č.l. 194).

Horeuvedené správanie však ohrozuje život a zdravie p. B.. Toto ohrozenie života a zdravia konkrétne spočíva v tom, že tretia osoba (napr. ochrankár v banke, policajt a pod.) nesprávne vyhodnotí, že zbraň p. B. je iba atrapa a proti p. B. použije skutočnú zbraň. Rovnako tretia osoba môže fyzicky zaútočiť na p. B. v situácii, keď p. B. preskočí cez plot na cudzí pozemok alebo keď sa p. B. bude pokúšať výchovne vplývať na drogového dílera.

Zdravie p. B. však ohrozuje už aj to, že p. B. míňa svoj nízky príjem na kytice, drahé knihy a Coca-colu – potom totiž p. B. nezostávajú prostriedky na zabezpečenie potrebného množstva stravy.

O tom, že p. B. svojím vlastným správaním ohrozuje svoj život a zdravie, nakoniec svedčí aj tá udalosť, keď sa p. B. po tom, ako bol v J. vylúčený z vlakovej prepravy, rozhodol, že do A. pôjde pešo, pričom na tejto cca 110 km ceste prespával v kontajneri.

10. Vzhľadom na horeuvedené a najmä na to, že p. B. nie je schopný anticipovať následky svojho správania, absentuje u neho logický úsudok, nie je schopný primerane reagovať v sociálne náročnejších a jemu neznámych situáciách, je ľahko ovplyvniteľný a manipulovateľný a tak existuje zvýšené riziko jeho zneužitia a že u neho absentuje nozognózia (viď č.l. 170), súd dospel k záveru, že je potrebné obmedziť spôsobilosť p. B. na právne úkony, nakoľko práve týmto opatrením sa nielenže predíde prípadnému zneužitiu p. B., ale ustanovením opatrovníka sa vytvorí aj rámec na to, aby bol p. B. chránený pred sebou samým – a to najmä pred míňaním toho mála peňazí, ktoré má p. B. k dispozícii, na iné veci, než sú základné životné potreby (t.j. najmä strava, jedlo, ubytovanie), a pred tým, aby sa vyhýbal užívaniu potrebných liekov.

11. Súd pritom prihliadol aj na to, že v danom prípade neprihádza do úvahy použitie miernejších prostriedkov – a to najmä z dôvodu, že v súčasnosti v slovenskom práve takéto miernejšie inštitúty - napr. predbežné prehlásenie, zmluva o nápomoci a zastúpenie členom domácnosti, absentujú (viď stranu 788 publikácie Civilný mimosporový poriadok Komentár C. H. Beck 2017). Pokiaľ platné slovenské právo umožňuje ustanoviť hmotnoprávneho opatrovníka podľa § 29 Občianskeho zákonníka, podľa názoru súdu tento postup nemôže byť alternatívou k § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka – a to z dôvodu, že keďže v Občianskom zákonníku existuje špeciálna úprava pre prípad duševnej poruchy, nie je namieste vykladať pojem „iný vážny dôvod“ použitý v § 29 Občianskeho zákonníka tak, že týmto môže byť aj duševná porucha. Najmä však – postup podľa § 10 Občianskeho zákonníka v skutočnosti poskytuje dotknutej osobe omnoho vyššiu úroveň právnej ochrany, keď v konaní o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je štandardom znalecké dokazovanie za účelom zistenia existencie duševnej poruchy, kým v konaní podľa § 272 C.m.p. zákon znalecké dokazovanie nevyžaduje.

V súvislosti s inými prostriedkami sa žiada uviesť aj to, že p. B. nie je schopný poučiť sa z predchádzajúcich skúseností a korigovať svoje správanie (viď č.l. 170) – a možno teda očakávať, že ani prostriedky priestupkového a trestného práva nebudú na úrovni individuálnej prevencie kriminality účinné.

Už použitý prostriedok trestného práva – ochranné ústavné psychiatrické liečenie uložené p. B. v súvislosti s nebezpečným prenasledovaním G. M. a B. B. v konaní sp.zn. 12Nt/4/2023 síce zaručuje,

že p. B. nebude hladovať a že bude užívať potrebné lieky – ale to bude garantované iba počas obdobia, kým bude p. B. nútene hospitalizovaný.

Treba však myslieť aj na to, že môže dôjsť k premene formy horeuvedeného liečenia z ústavnej formy na ambulantnú – a práve potom už iba obmedzenie spôsobilosti na právne úkony zamedzí tomu, aby niekto zneužil p. B., aby tento míňal peniaze na iné veci, než sú základné životné potreby (t.j. najmä strava, jedlo, ubytovanie), a aby sa vyhýbal užívaniu potrebných liekov.

12. Pretože súd obmedzil spôsobilosť p. B. na právne úkony, bolo potrebné p. B. ustanoviť opatrovníka. Súd mu konkrétne opatrovníka určil jeho brata D., ktorý s ustanovením za opatrovníka súhlasil (č.l. 194pv).

Pokiaľ Mesto Púchov pôvodne navrhlo za opatrovníka p. G. J. (č.l. 115), žiada sa uviesť, že hoci tento bol predvolaný na pojednávanie, nedostavil sa naň, a teda nebolo ani možné ustanoviť ho za opatrovníka (p. J. pritom súhlas na ustanovenie za opatrovníka neudelil ani telefonicky, keďže opakované pokusy súdu spojiť sa telefonicky s p. J. boli neúspešné).

13. Podľa § 251 ods. 1 C.m.p. súd vyslovil, že trovy konania platí štát.

14. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 C.m.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Trenčín v troch vyhotoveniach.

V odvolaní treba uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisovú značku konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci alebo i) súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v predchádzajúcej vete, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 C.m.p.).

Odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 65 C.m.p.).

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.